Priseljeni in odseljeni: o podobnostih in razlikah pri humanistično-družboslovnih učnih predmetih

Dr. Marijanca Ajša Vižintin
ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije

Domžale, 25. 10. 2018

Prakse uspešnega vključevanja dijakov priseljencev v srednje šole

Projekt "Izzivi medkulturnega sobivanja"

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Prebivalstvo, selitveno gibanje 2010-2017, vir: Surs

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Priseljeni iz tujine	15416	14083	15022	13871	13846	15420	16623	18808
Odseljeni v tujino	15937	12024	14378	13384	14336	14913	15572	17555

Mi drugje, drugi pri nas

- Slovenci kot ekonomski migranti?
- Nekoč? Danes?

- Slovenci kot begunci?

- Poznate koga, ki živi v tujini?

Založba ZRC, ZRC SAZU: *Dve domovini, Migracije*. Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije

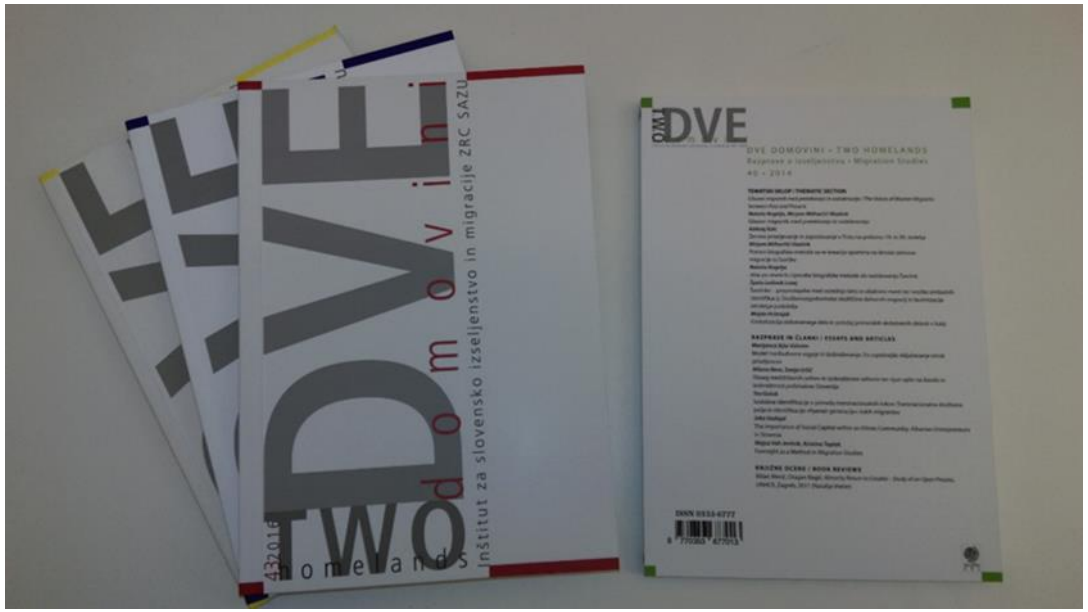

Priseljeni in odseljeni prebivalci, stari 15 ali več let, **po izobrazbi**, Slovenija, 2015, vir: Surs

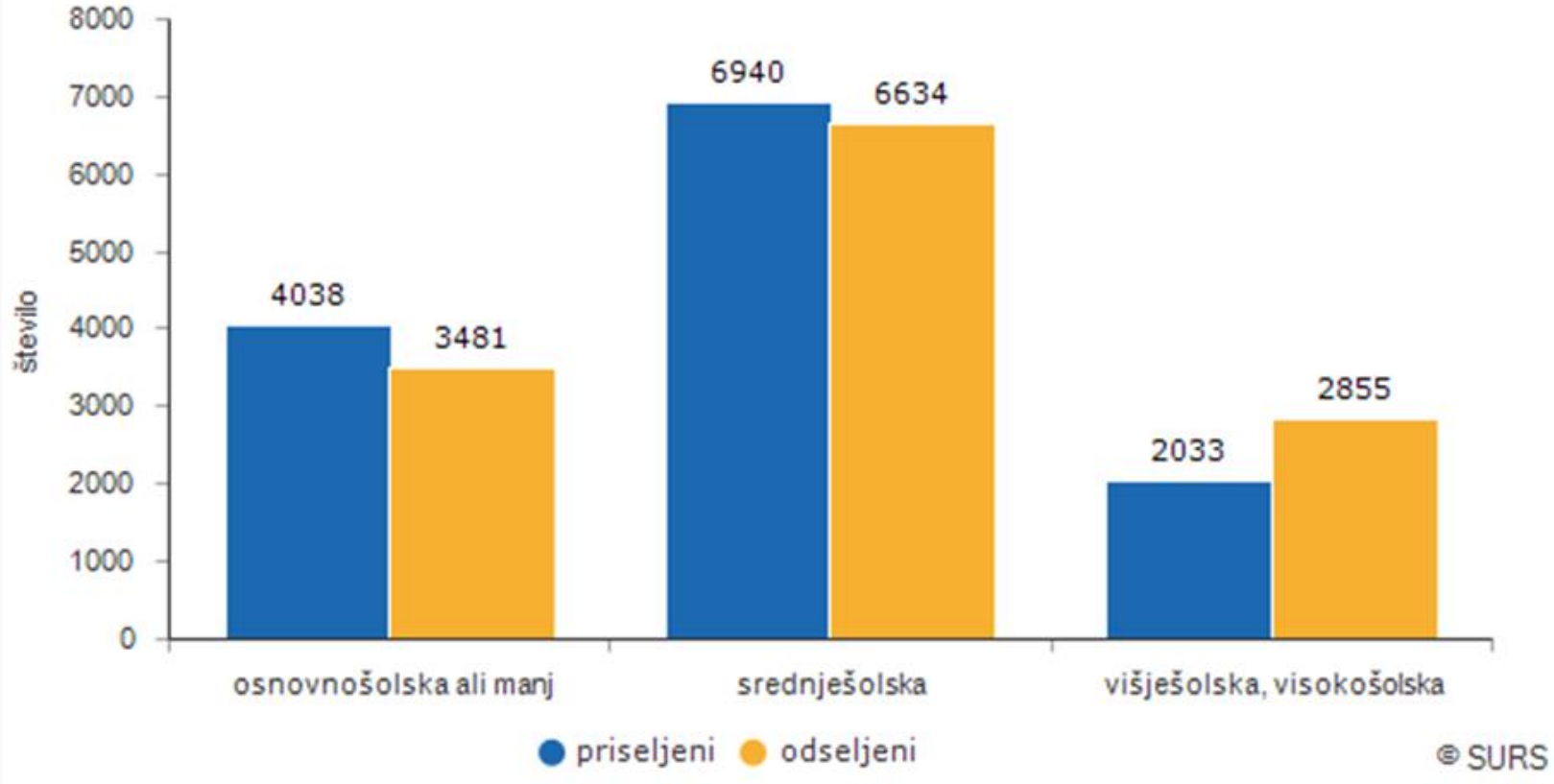

Kdo sem? Kam spadam? Sem lahko in–in?

- https://www.youtube.com/watch?v=aUOMOk_fziM
- NE-KDO, Yuliya Molina

Milharčič-Hladnik, Mirjam (2011): In - in : življenjske zgodbe o sestavljenih identitetah. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU: http://www.medkulturni-odnosi.si/images/stories/publikacije/IN-IN_zivljenjske_zgodbe_o_sestavljenih_identitetah.pdf

Odzivi na naraščajočo nestrpnost

- Ciljne vsebine:
  - Slovenci kot begunci in ekonomski migranti po svetu
  - Številke, dejstva (npr. begunci 1995-2015: 400 od 20.000 prošenj oz. 2 % dodeljenih azilov; 2016: 170 od 1.308 oz. 13 %)
  - Delavnice za razvoj medkulturne zmožnosti vseh prebivalcev
  - Gostje s priseljensko, begunsko izkušnjo
  - Strokovne in znanstvene monografije, članki (Dve domovini idr.)
- Okrogle mize
- Mediji
- Predavanja, npr. Le z drugimi smo, https://lezdrugimismo.si/
- **Kako vključevati to znanje v kurikul? – Aktivna vloga pedagoških delavcev, delavk!**

1. medkulturnost kot pedagoško-didaktično načelo
2. sistemska podpora za uspešno vključevanje otrok priseljencev
3. učitelji z razvijajočo se medkulturno zmožnostjo
4. razvoj zavedanja o večkulturni družbi pri vseh učnih predmetih
5. razvoj medkulturnega dialoga na šoli
6. sodelovanje s (starši) priseljenci
7. sodelovanje z lokalno skupnostjo

Vižintin, Marijanca Ajša, 2017:

Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev.

Ljubljana: Založba ZRC SAZU.

4. Razvoj zavedanja o večkulturni družbi pri vseh učnih predmetih – Kje vidite priložnosti?

- sestavljena identiteta
- kulturni šok
- kultura, identiteta: vrojena, vedno enak – priučena, spreminjajoča se?
- učenje jezika novega okolja
- slovenščina kot materni, drugi, tuji, sosedski jezik
- prestavljanje meja (ljudje ostanejo, meje se selijo)
- prostovoljne in prisilne migracije
- Slovenci kot izseljenci, priseljenci, manjšine
- obravnava književnih besedil o izkušnjah preseljevanja, begunstva
- živalstvo, rastlinstvo
- priseljeni / izseljeni športniki, prevajalci, zobozdravniki, umetniki …
- predstavitev (vidnih, uspešnih, javno znanih) lokalnih priseljencev, priseljenk iz različnih izvornih držav, ki opravljajo različne poklice, imajo različno stopnjo izobrazbe

Delavnica: Od kod so prišli, zakaj so prišli, kaj so otroci begunci doživeli na poti?

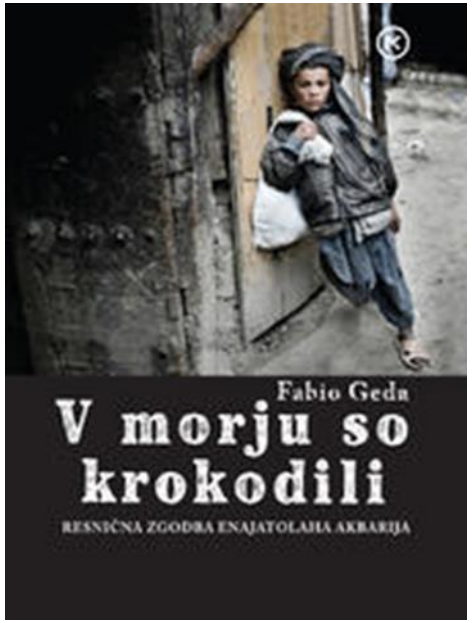

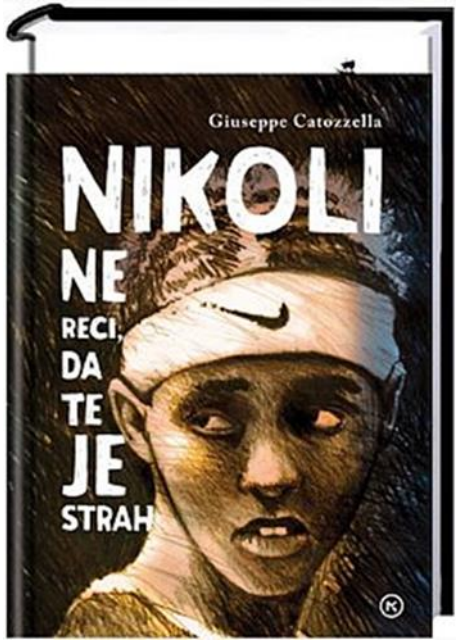

Samia Jusuf Omar, Peking 2008: https://www.youtube.com/watch?v=MEq1-rwgEcs

Delavnica: Vižintin, M. A. (2017). Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC, 251-252.

Odlomki iz mladinskih romanov:

- Zakaj pride samo otrok? – NK Svoboda, 48–49.
- Kako so zaprli šolo? – V morju so krokodili, 21–23.
- Pot: podvozje tovornjaka. – V morju so krokodili, 101–103.
- Pot: prečenje gora. - V morju so krokodili, 97–99.
- Pot: od ene točke do druge, vsakič denar. – Nikoli ne reci, da te je strah, 216–217.
- Pot: zabojnik - Nikoli ne reci, da te je strah, 220–221.
- Pot: morje. - Nikoli ne reci, da te je strah, 232–33, 240–241.

Stripi?

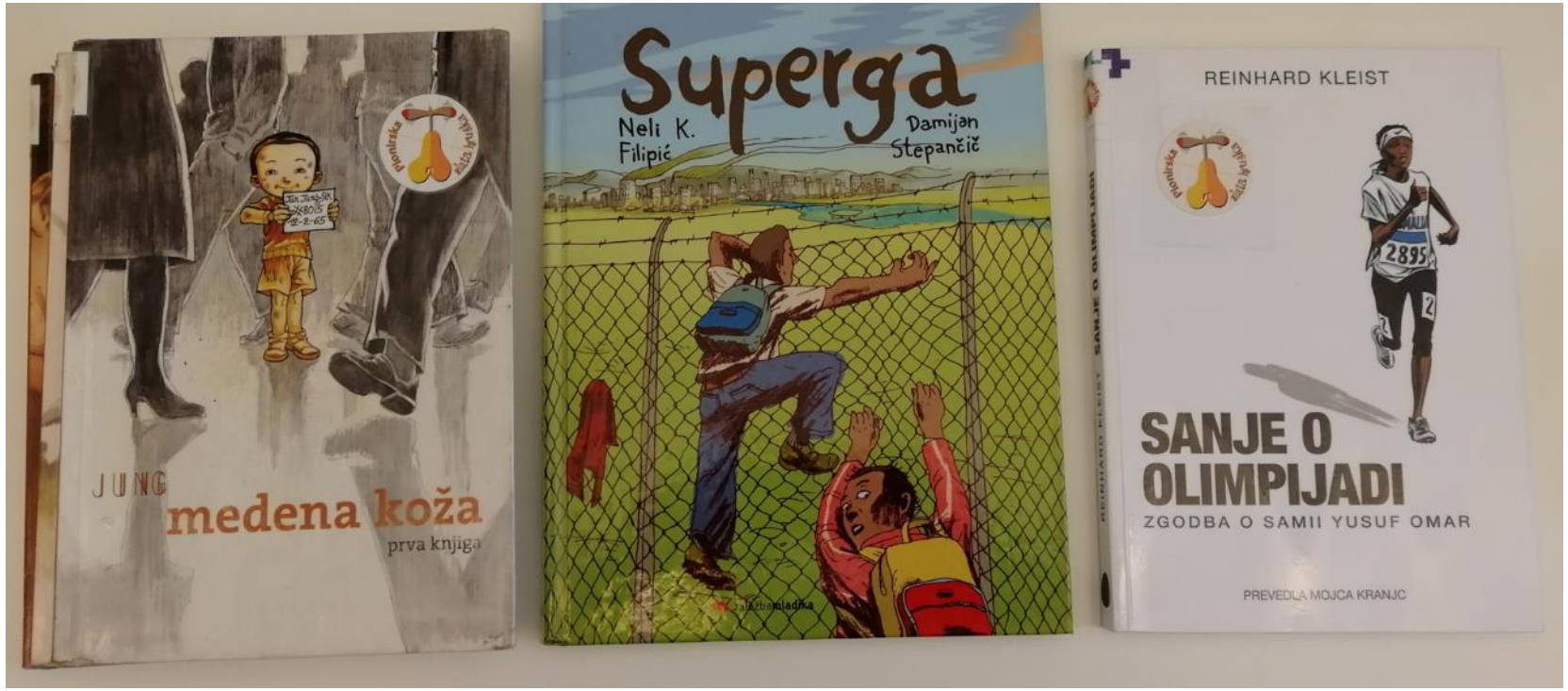

Koristne info za vključevanje, videoposnetki:

- http://infotujci.si/
- http://si.danubecompass.org/?lang=sl
- http://multilingualhealth.ff.uni-lj.si/
- Sožitje za skupno rast, https://www.youtube.com/watch?v=5qO5gbTBjk0&list=PLEFL0L_0OTHodxPY6rpB8osl8qIz-AefQ
- Časoris. Šola, svet, jaz: Zgodbe otrok sveta, https://casoris.si/category/sola-se-predstavi/
- Kdo si pa ti? Arhiv RTV SLO, https://4d.rtvslo.si/arhiv/kdo%20si%20pa%20ti

VIRI, LITERATURA:

- Surs, Prebivalstvo, naravno in selitveno gibanje po: meritve, leto http://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/viewplus.asp?ma=H129S&ti=&path=../Database/Hitre_Repozitorij/&lang=2
- Surs, Socioekonomske značilnosti meddržavnih selivcev, Slovenija, 2015, http://www.stat.si/StatWebArhiv/prikazi-novico?id=6380&idp=17&headerbar=15
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2014: Model medkulturne vzgoje in izobraževanja: za uspešnejše vključevanje otrok priseljencev. Dve domovini / Two Homelands 40, 71–89, http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2015: Prepoznavanje kulturne mešanosti in sestavljene identitete znotraj državnih meja. Annales. Series historia et sociologia 25/1, 211–222, http://zdjp.si/wp-content/uploads/2015/07/Annales-SHS-25-2015-1.pdf
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2016: (Im)migrant and ethnic minority literature in education curricula in Slovenia. CLCWeb (Comparative Literature and Culture) 18/1, http://docs.lib.purdue.edu/clcweb/vol18/iss1/7/ .
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2017: Medkulturna vzgoja in izobraževanje: vključevanje otrok priseljencev. Ljubljana: Založba ZRC SAZU.
- Vižintin, Marijanca Ajša, 2018: Developing intercultural education. Dve domovini / Two Homelands 47, 89–106, http://twohomelands.zrc-sazu.si/sl/issues/items
- Žitnik Serafin, Janja (ur.), 2015: Slovensko izseljenstvo v luči otroške izkušnje. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- Žitnik Serafin, Janja, Kalc, Aleksej (ur.), 2017: Raziskovanje slovenskega izseljenstva: vidiki, pristopi, vsebine. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.
- **Le z drugimi smo, https://lezdrugimismo.si/, BREZPLAČNI seminarji za pedagoške kolektive**

Hvala za vašo pozornost.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezivne politike v obdobju 2014-2020.